קסט א ב ג מיי' פ"ג מהלכות שקלים

הלכה נו:

קע ד מיי׳ שם פ״ב הלי ט ופ״ג הלי ט: קעא ה מיי׳ שם פ״ג הלי

ח ופ"ב מהלי שכירות הלכה ב [ופ"ה

מהל׳ טוען ונטען הל׳ אז

מוש"ע ח"מ סי׳ שה סעיף ה:

קעב ו מיי פ״ו מהל׳

שו סטיף ד [רב אלפס שבת פר"ג דף עא:]: קעג ז (מיי פ"ב מהלי שכירות הלכה א)

סמג עשין פה טוש"ע ח"מ סי׳ של מעיף ל: קעד ח מיי׳ שם טוש״ע

שם פעיף ד:

שבת הל' כה סמג לאוין סה טוש"ע א"ח סי׳ א) ולמיל כמי מגו. ל) קנעיל פק. מובן, ב) שבועות מב: [ע"ש], ג) [כתובות קת.], ד) [תוספ' פ"ח נדרים לו. תוספתא שבת פי"ח], ד) [לעיל טו. וש"נ], [שקלים פ"ג מ"א], מ"ח], ש) [וע"ע תוס' יבמות קכב. ד"ה של ותוס' מנחות פד. ד"ה שומרי],

תורה אור השלם ו נֶפֶשׁ כִּי תָחֲטָא וּמְעֵלְה מַעַל בַּיהֹוָה וִכְחֵשׁ בַּיהוָה וְכִחֵשׁ בַּעֲמִיתוֹ בְּפָקְדוֹן אוֹ בְתְשׂוּמֶת יָד אוֹ בְנְזֵל אוֹ עשק את עמיתו: ויקרא ה כא

הגהות הב"ח (h) תום' ד"ה וכן אמר ר' יוחנן וכו' א"כ אמאי

גליון הש"ם גם' ונשבעין לימול שכרן. עיין נהגהות מרדכי פ' האומנין אות תנה:

נשבעין לגוברים. פרש"י אם משנתרמה התרומה באין דמכיון שתרמו בשבעין לגוברים. פרש"י אם משנתרמה התרומה באו לדין את הלשכה אין אחריות אבידה על הבעלים אלא על ההקדש כדאמרינן לקמן חורמין על האבוד שיהא חלק בקופות הללו למי

ששלח שקלו ואבד ואינו יודע עכשיו שאבד: ואם לאו. שנודע להם

מקודם לכן שוב אין תורמין עליהם

אלא על מנת שישלחו להם אחרים

תחתיהם לפיכך בני העיר הן בעלי

הדין של שלוחים: נמצחו. קחי

אחבדו: שהחזירום. קאי אנגנבו:

אלו ואלו שקלים הם. דכיון דקדוש

קדוש: הכח בנושה שכר עסקינן.

כלומר שבועה זו לא ליפטר מתשלומין

היא דלאו שומר חנם נשבע על

הפשיעה ולא נושא שכר משלם גניבה

ואבידה כי מתני' ושבועה זו כדי

ליטול שכרן נשבעין שאינן ברשותן

וגובין שכרן מן בני העיר. ולקמיה

פריך והא כיון דשומר שכר יש עליו

לשומרו מגניבה ואבידה ולא שמר לא

השלים עבודתו אין לו ליטול שכר:

נשבעים לגוברים. בתמיה. והלא אין שכרן אלא על בני העיר: נשבעים

לבני העיר. ליטול שכרן ובמעמד

הגוברים מפני שההפסד על ההקדש:

והכא נמי נהי דשלומי לא משלמי.

דאימעט הקדשות מתשלומי שומרים:

אגרייהו מיהא לפסיד. שהרי נשתעבדו

לשומרן מגניבה ואבידה ועל מנת כן

היו נוטלין שכר והרי לא השלימו

מלאכתן: בלסטים מזוין. דאונם הוא

ולשמירה זו לא קבלו עליהם: הא

מני ר"ש הית. במסכת שבועות

(ד' מב:): יש להן אונאה. בכדי

גרס לה ומאן דגרים לה לא ידע שאמר

ר״ש בהדיא לגבי שבועה והולרך

ללמדה ממשנתנו: שחייב באחריות.

שהמפקיד חייב באחריות הלכך כדידיה

דמי לר"ש והכא נמי חייבין כל בני העיר לשקול אחרים תחתיהן: מורמין

על האבוד. כשהיו ממלאים שלש

קופות מכסף הלשכה והיא תרומה

ליקח מכסף הקופות כל קרבנות לבור

ותורמין אותן ע"מ שיהו שלש הופות

ראש ותרומה לשיריים שיהו אותן

שהביאו שקלים הנשארים בלשכה

זוכים בתרומת הקופה להיות הקרבנות

גם עליהם ותורתין אותן אע"פ ששלח

שקלו ואבד לו ואין ידוע לו: ועל הגבוי. ועודנו בדרך: ועל העתיד

לגבות. מי שנאנס ולא שלח שחלו

באדר היה משלחו כל השנה כולה

ונותנין בשופר שכתוב עליו תקלין

חדתין והלשכה היתה נתרמה ג' פעמים

נשבעין לגזברין ואם לאו נשבעין לבני העיר

לדין אלא אחר שתרמו וקשה לפירושו דהוה ליה זו ואין ל"ל זו דכ"ש על הגבוי שלה נהבד שתורמין עליו וגם הפשט לא מיירי בבואם לדין ויש לפרש תורמין על האבוד שבא ליד הגזבר ונאבד קודם שתרמו כיון שהגיע ליד הגובר ועל הגבוי ועודנו ביד השליח בדרך תורמין אע"ג שנאבד אחר שתרמו ועל העתיד לגבות אחר זמן ולשולחו לגובר אע"פ שבשעת הרמה לא נתנה עדיין לשליח ובפרק בתרא דכתובות (ד' קח. ושם ד"ה ועל) גבי מודר הנאה דפריך בשלמה שוקל שקלו דתנן תורמין על האבוד כו' פירוש אותו שנאבד משליח אחר שתרמו דאין זה הנאה כיון שהוא פטור ולא כפרש"י דהתם דפי׳ דמעתיד לגבות מוכיח דתורמין אע"פ שלא יגבה לעולם ואין משמע כן בשמעתין: דתנן תורמין על כו'. דמנים גרסינן דאין זו משנה בשקלים ותיתה אמאי לא מוכח מגופא דאינו חייב באחריות מדקאמר

נשבעים לגזברים דתנן תורמין על האבוד משמע שרוצה

לפרש תורמין על האבוד שאבדו שליח קודם שנתרמה אך לא באו

נשבעין לגזברין ולא לבני העיר: (6) אמר רבי יוחנן בשקנו מידו. וא"ת דבפ' הפועלים (לקמן ד׳ נד. ע"ש) תנא מתנה שומר חנס להיות כשואל להתחייב באונסין ופריך במאי מתנה בדברים ומשני אמר שמואל בשקנו מידו ור' יוחנן אמר אפילו תימא לא קנו מידו בההוא הנאה דקא מהימן ליה גמר ומשעבד נפשיה א"כ מאי בעי קנין וי"ל דהכא דפטור אפי׳ משבועה לא משעבד נפשיה בלא קנין אי נמי התם כיון שמתחייב כשואל סבורים העולם שהשחיל לו ובההיה הנחה משעבד נפשיה: לשמור הזרעים. וח"מ והיאך מותר לעומר כיון ששומר הא כתיב (יחוקאל מה) ממשקה ישראל מן המותר לישראל ודרשינן (ת"כ פ׳ בהר) ואת ענבי נזיריך לא תבלור מן המשומר אי אתה בוצר אבל אתה בולר מן ההפקר משמע דאסור אם ליקט מן המשומר וכי מימא אינו אסור כי אם לבצור אבל אם עבר ובלר שרי לאכול הא אפילו מן ההפקר אסור לבצור דבצירה תולדה דקצירה כדאמרינן בריש מועד קטן (ד׳ ג.) וי"ל שלא היה מוחה לעולם מליקח

ובני העיר שוקלין אחרים תחתיהן "נמצאו או שהחזירום הגנבים אלו ואלו שקלים הם ואין עולין להם לשנה הבאה אמר שמואל יהכא בנושא שכר עסקינן יונשבעין לימול שכרן אי הכי נשבעין לגזברין לבני העיר מבעי ליה אמר רבה נשבעין לבני העיר במעמד גזברין כי היכי דלא נחשדינהו ואי נמי כי היכי דלא לקרו להו פושעים והא נגנבו או שאבדו קתני ושומר שכר בגניבה ואבידה חיובי מיחייב והכא נמי נהי דשלומי לא משלמי אגרייהו מיהא לפסיד שאמר רבה ינגנבו בלסטין מזויין אבדו שטבעה ספינתו בים רבי יוחנן אמר הא מני ר"ש היא ידאמר קדשים שחייב באחריותן יש להן סדאמר אונאה ונשבעין עליהם התינח עד שלא נתרמה התרומה משנתרמה התרומה קדשים שאינו חייב באחריותן נינהו דתניא סיתורמין על האבוד ועל הגבוי ועל העתיד לגבות אלא א"ר אלעזר השבועה זו תקנת חכמים היא שלא יהו בני אדם מזלזלים בהקדשות: נושא שכר אינו משלם: רמי ליה רב יוסף בר חמא לרבה תנן נושא שכר אינו משלם ורמינהי סיהשוכר את הפועל לשמור את הפרה לשמור את התינוק לשמור את הזרעים אין נותנין לו שכר שבת לפיכך אין אחריות שבת עליו היה שכיר שבת שכיר חדש שכיר שנה שכיר שבוע נותנין לו שכר שבת לפיכך אחריות שבת עליו מאי לאו לשלם לא ילהפסיד שכרו אי הכי רישא דקתני אין אחריות שבת עליו הכי נמי דלהפסיד שכרו ומי אית ליה שכר שבת והא קתני אין נותנין לו שכר שבת אשתיק א"ל מידי שמיע לך בהא א"ל הכי אמר רב ששת יבשקנו מידו וכן א"ר יוחנן ∘בשקנו מידו: ר"ש אומר קדשים שחייב באחריותן יש להן אונאה ושאינו חייב באחריותן אין להן אונאה: תני תנא קמיה דר' יצחק בר אבא קדשים שחייב באחריותן חייב שאני קורא בהן יבה' וכחש ושאינו חייב באחריותן פמור שאני

בשנה בפרוס הפסח ובפרוס עלרת ובפרוס החג" וכשמגיע זמן לתרוס - רק שהיה מודיען שיחדום לעומר ומעלמן היו נמנעין מליקחש: נותנין מעות השופר בלשכה ותורמין וכשתורמין תרומה ראשונה מתנין

איפכא

קורא בהן בעמיתו וכחש אמר ליה כלפי לייא

אף על העתיד לגבות וגם בשניה ובשלישית והמביא אחר שנתרמה השלישית נותנו לשופר ששמו תיקלין עתיקין ונופל לשירי הלשכה ומהן באין חומת העיר ומגדלותיה": אלא אר"א. לעולם שבועה זו ליפטר מן התשלומין היא ובשומר חנם ודקשיא לך מחני' דאורייתא פטור לגמרי ורבגן הוא דתקון לה שלא יולולו בהקדשות בשמירתן: השוכר אם הפועלים. גובר של הקדש ששכר פועלים משל הקדש: לשמור אם הפרה. אדומה שלקחוה ושומרין אותה שלא חיפסל בעליית עול או במום: **לשמור את הסינוקום.** שלא יטמאו. שהיו מגדלין אותן לפרה בחלירות הבלויות בסלעים ותחתיהן חלל כדאתרינן בסוכה בהישן תחת המטה (ד' כא.) לפי שעשו מעלה בכהן השורף את הפרה שתהא פרישתו בטהרה ואין אחיו הכהנים נוגעין בו כל שבעה כדאתרינן בסדר יותא (דף ה:) והתינוקות הללו שלא נטתאו מעולם ממלאים מים למקדשין ומזין עליו כל שבעה: **ולשמור הורעים.** שדה המבכרת וזרועה לעומר קודם לפסח שבעים יום כדאמרינן במנחות (ד׳ פה.). אי נמי בשביעית ספיחים לעומר ושתי הלחם י: אין נוסנין לו שכר שבת. אם שכיר יום הוא: לפיכך אין אחריות שבת עליו. אם אירע בהן קלקול בשבת אין חייב לשלם: שכיר שבת. שבוע: שכיר שבוע. שמיטה שלימה: נותנין לו שכר שבת. שנבלע בשכר שאר הימים ואינו מפורש לשבת: בשקנו מידו. שאם יקלקל שמירתו ישלם הא ודאי ישלם שהרי הוריד עלמו לכך ושיעבד נכסיו: חני חנה. לענין שבועת הפקדון אשם גזילות: קדשים שהבעלים חייבין באחריותן. כגון דאמר הרי עלי והפרישן והפקידן לזה וכפר ונשבע והודה חייב קרבן שבועה: שאני קורא בהן בה' ורחש. קס"ד טעם דחיובא משום דהן של גבוה קרינן בהו ומעלה מעל בה׳ וכחש: ושאינן חייבין הבעלים באחריותן פטור. הנשבע שאני קורא בהן בעמיתו וכחש מפני שהם קרוין של עמיתו ודעמיתו פטור דבעינן בה': כלפי לייא. כלפי היכן הדבר נוטה. לייא היכא כגון (ברכות ד' נח.) חלבי לנהרא כגני לייא: אימכא

מוסף רש"י

בשבעין. השלוחין שבועת שומרין, לגזברין. שהרי ההפסד להקדש, שאין הבעלים חייבים לשקול טובענים לויינים לשקור עוד, דתניא (כתובות קת.) תורמין על האבוד שלא יותא מה.). ואם לאו. שלא נחרמה החרומה דאו. שנח נתרתה התרותה אין ההפסד להקדש אלא של בעלים, לפיכך נשבעין שר צעניט, נפיקן נטנפין לגני העיר (שם). ואין עולין להם. לגעלים ולריכין לשקול לשנה הגאה שם). קדשים שחייב באחריותן כו' ונשבעין עליהם. כגון אמר הרי עלי עולה והפריש בהמה לנדרו והפקידה לזה, נשבע עליה אותו שהפקדון בידו, דרעהו קרינן ביה, דדבר הגורם לממון לר' שמעון . לממוז למי (שבועות מב:). יונון זמי (שבועות מבי). תורמין: את הלשכה נשלש קופות, על האבוד. אף על מי ששלח שקלו ואכד, ועל הגבוד. שעדיין לא הגיע כאן, ועל העתיד לוברת באמים: לגבות. ואפילו לא נגבה לאחר מכאן יש לו חלק בתרומה ובקרבנות אלא שחיסר מלוה (כתובות קח. שנישו). היה שכיר שבת. שנותנים לו ז' פשיטים שכרו לשבוע. אע"פ שמגיע שכני נספוע, מע פ שמגיע ליום שבת פשוט אחד, כיון דכל יום שבת נבלע עם שכירות שאר השבוע. זו היא ספירות שתר הספופ, זו הית הבלעה, ששכר שבת מבליע בתוך ימי השבוע, גותגין לו שכר שבת. דהגלעה שרי (נדרים לו:). לפיכך אחריות שבת עליו. דה

נותניו לו שכר השבת (שם).